

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 APR 2009	
SAKSNR.:	200807883
AVD/KONT/BEH:	LOV / ES / HAF
DOK.NR. 45	ARKIVKODE:

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres ref:
200807883

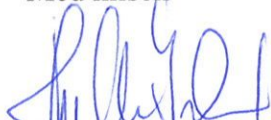
Vår ref:
2008/5908

Dato:
01.04.2009

Høringsuttalelse: Etterkontroll av reglene om strafferettslig utilregnelighet, strafferettslige særreaksjoner og forvaring.

Vi oversender med dette høringssvar fra Helse Bergen HF, Haukeland universitetssjukehus.

Med hilsen

Hans Olav Instefjord
Divisjonsdirektør

Høringsuttalelse: Etterkontroll av reglene om strafferettslig utilregnelighet, strafferettslige særreaksjoner for forvaring.

1. Tilregnelige lovbyggere – forvaring

1.1. Progresjon i straffegjennomføringen

Kompetansesenteret støtter forslaget om å opprette enheter for utslusing av forvaringsdømte. En slik ordning må imidlertid medføre at det sikres tilstrekkelig kompetanse og ressurser både i kriminalomsorgen og i samarbeidende forvaltningsorganer.

1.2. Godtgjørelse til juridisk bistand ved begjæringer om prøveløslatelse

Kompetansesenteret støtter en ordning om fri rettshjelp for forvaringsdømte som begjærer prøveløslatelse.

2. Utilregnelige lovbyggere – overføring til tvungent psykisk helsevern

2.1. Nasjonal koordineringsenhet

Kompetansesenteret støtter forslaget om opprettelse av en nasjonal koordineringsenhet for dom på overføring til tvungent psykisk helsevern.

Opplysninger om den domfeltes nærmeste pårørende finner vi ikke nødvendig å innta i registeret. Opplysningene i registeret vil være av interesse ut i fra forskningsformål, men vi mener det er grunn til å utvise forsiktighet med å innta opplysninger som ikke har direkte relevans for hovedformålet for registeret.

Utover dette støttes departementets forslag.

2.2. Opplysninger fra helsepersonell – regler om taushetsplikt

Kompetansesenteret støtter forslaget om å regulere unntakene fra taushetsplikten eksplisitt i psykisk helsevernloven.

2.3. Ruskontroll

Kompetansesenteret er enig i departementets tolkning av psykisk helsevernlovens § 4-7a. Langvarige perioder med urinprøve uten samtykke vil kunne oppleves som svært inngripende for pasientene. Vi mener derfor at det bør reguleres nærmere i forskrift når vedtaket skal opphøre og klageadgangen for pasientene.

For den pasientgruppen det her gjelder vil det ofte være behov for ruskontroll også når det tvungne psykiske helsevernet skal gjennomføres uten døgnopphold. Etter vår mening kan ikke urinprøve pålegges under gjennomføring av tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold da pasienten bare kan pålegges fremmøte til behandling, jf psykisk helsevernloven § 3-5 tredje ledd. Det bør derfor vurderes om det er behov for en lovendring i § 3-5.

3. Utilregnelige psykisk utviklingshemmete lovbyggere – tvungen omsorg

Kompetansesenteret har ikke grunnlag for å komme med bemerkninger til temaet dom på tvungen omsorg.

4. Utvidelse av virkeområdet for særreaksjoner for utilregnelige

Kompetansesenteret går prinsipielt i mot en utvidelse av virkeområdet for særreaksjoner for utilregnelige. Særreaksjoner overfor utilregnelige bør forbeholdes de alvorligste tilfellene der samfunnsvernet står særlig sterkt.

Til tross for straffelovens gjeldende regler om utilregnelighet, synes en legislativ begrunnelse for særreaksjon for utilregnelige å ligge i at gjentakelsesfare i hovedsak skyldes utilregnelighet. Vi reiser tvil om utilregnelighet er grunnlag for gjentakelsesfare i samme grad for den utvidete gruppen.

Med tanke på de fleste av de i den utvidete gruppen vil oppfylle vilkåret om alvorlig sinnslidelse etter psykisk helsevernloven reiser det seg et naturlig spørsmål om gjeldende regelverk per i dag i stor grad kan komme til anvendelse på denne gruppen. Det ser ut til å mangle tilstrekkelig føringer fra sentrale myndigheter for at psykiatrien skal ivareta de oppgaver den er tildelt for denne gruppen

5. Straffrihet på grunn av psykose, høygradig psykisk utviklingshemming og bevisstløshet

Forståelsen av gjeldende ordlyd synes godt innarbeidet i rettspraksis. Vi støtter likevel en tilføyelse av "psykose". Vi vurderer at "kortvarig psykose" vil være mer presist, da dette avgrenser mot kroniske psykoser med rusmisbruk som en utløsende faktor.

6. Utilregnelige i varetekt

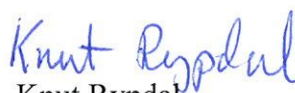
Kompetansesenteret støtter ikke den foreslåtte lovendringen.

Det legges til grunn at alvorlig syke i varetekt i dag har tilstrekkelige rettigheter til behandling i gjeldende regelverk.

For å motvirke svikt i helsetilbudet bør det vurderes å opprette en klageinstans med en lignende rolle som Helsetilsynet hadde etter tidligere lovgivning.

Med hilsen

Siri Nome
Direktør

Knut Rypdal
Jurist